

Täysistunto

Keskiviikko 22.11.2023 klo 14.00—20.50

9. Hallituksen esitys eduskunnalle väestön rekisteröinnistä Viron kanssa tehdyn sopimuksen hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi sekä laiksi kotikuntalain 6 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 23/2023 vp

Valiokunnan mietintö HaVM 8/2023 vp

Ensimmäinen käsittely

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 9. asia. Käsittelyn pohjana on hallintovaliokunnan mietintö HaVM 8/2023 vp. Nyt päätetään lakiehdotusten sisällöstä. — Yleiskeskustelu alkaa, edustaja Piisinen.

Keskustelu

20.39 **Jorma Piisinen ps:** Arvoisa rouva puhemies! Tässä esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi Suomen tasavallan hallituksen ja Viron tasavallan hallituksen välillä tehdyn sopimuksen väestön rekisteröinnistä sekä lain sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta. Lisäksi esityksessä ehdotetaan sopimuksen edellyttämiä muutoksia kotikuntalakiin.

Sopimuksella tuettaisiin väestön liikkuvuutta Suomen ja Viron välillä sekä helpotettaisiin väestön rekisteröintiä sopimusvaltioissa. Tarkoituksena on, että henkilöllä voisi olla rekisteröity vakituinen asuinpaikka ainoastaan yhdessä sopimusvaltiossa kerrallaan ja että muuton yhteydessä asuinpaikasta päätettäisiin tulovaltiossa molempien valtioiden väestörekistereiden osalta. Samalla sopimuksella pyritään varmistamaan, että henkilö ei maiden välillä muuttaessaan jäisi vaille vakinaista asuinpaikkaa.

Nykyisen tiedonvaihdon keskeinen ongelma Suomen kannalta on edellä mainitun tietojenvaihtosopimuksen soveltamisalan rajaaminen muuttoa koskevien tietojen osalta vain Viron ja Suomen kansalaisiin. Suomen ja Viron välillä tapahtuva muutto ei rajoitu pelkästään Suomen ja Viron kansalaisiin, vaan muuttajat voivat olla toisessa maassa asuvia muiden EU-maiden kansalaisia, kolmannen maan kansalaisia tai henkilöitä, joiden kansalaisuus ei ole tiedossa.

Kun henkilöt muuttavat maasta toiseen eivätkä ilmoita muutostaan, lähtövaltion väestörekisteriin voi syntyä tilanne, jossa henkilö on rekisteröity pysyvästi asuvaksi sekä Suomessa että Virossa. Ilmoituksen varassa ovat esimerkiksi solmitut avioliitot, osoitteenmuutokset ja lasten syntymät. Käytännössä henkilön elämäntapahtumat saattavat jäädä rekisteröitymättä, jos henkilö ei itse ilmoita niitä myös Suomen viranomaisille. Ajantasainen tieto henkilön perhesuhteista sekä asuinpaikasta on tärkeää, kun henkilö asioi viranomaisten kanssa tai kun henkilö muuttaa takaisin Suomeen. Säännöllinen sähköinen tietojenvaihto varmistaisi tiedon ajantasaisuuden.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 60/2023 vp

Sopimuksen mukaan vaihdettavat tiedot olisivat henkilön syntymää ja kuolemaa, siviilisäätyä ja parisuhdetta, asumista, alaikäisiä lapsia sekä alaikäisen lapsen vanhempia ja huoltajia koskevia tietoja. Vaihdettavat tiedot on lueteltu tarkemmin sopimuksen liitteessä.

Esitetty sopimus ja lakimuutokset ovat tarpeellisia. Toisaalta ne turvaavat muuttavan henkilön oikeudet ja samalla ehkäisevät mahdollisia virheitä ja väärinkäytöksiä.

Arvoisa puhemies! Kannatan esitystä. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Nieminen.

20.42 Mira Nieminen ps: Arvoisa rouva puhemies! Käsiteltävänä olevan Suomen ja Viron välisen väestön rekisteröintiä koskevan sopimuksen tarkoituksena on tukea väestön liikkuvuutta ja helpottaa muuttamista maiden välillä. Suomen ja Viron välinen sopimus parantaa ajankohtaista tietoa väestötietojärjestelmissä henkilön asuinpaikasta. Rekisteröity ja automatisoitu tieto vähentää hallinnollista kuormitusta, koska kirjallisista todistuksista luovutaan niiltä osin, missä viranomaiset vaihtavat jatkossa tietoa. Tämä toki palvelee kansalaisia jatkossa paremmin, mutta tulee kiinnittää huomiota siihen, että rekisteriin päätyvä tieto on oikea ja luotettava henkilöllisyyden osalta. Lisäksi tulee varmistua tietojärjestelmiin ja tietoihin liittyvästä turvallisuudesta.

Muuttoliike on ollut vilkasta maiden välillä, ja ilmoitukset ovat tosiaan henkilön oman ilmoituksen varassa. Laki kuitenkin palvelee tarkoitustaan sujuvasta palvelusta henkilöiden liikkumisen helpottamiseksi Viron ja Suomen välillä. Hallintovaliokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. — Kiitos.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 23/2023 vp sisältyvien 1. ja 2. lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely päättyi.